

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lietā Nr. [..]

Aizputes vidusskolai
e-adreses informācijas sistēmā

Informācijai:
Aizputes novada domei
e-adreses informācijas sistēmā

Lēmums

Rīgā,
2021.gada 22.jūnijā

Nr. [..]

Par pārbaudē konstatēto un rājiena izteikšanu

[1] Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) 2021.gada 8.aprīlī saņēma [..] (turpmāk – Datu subjekts) 2020.gada 8.aprīļa iesniegumu ar pielikumu¹ (turpmāk – Iesniegums) par Aizputes vidusskolas (turpmāk – Skola) veikto Datu subjekta personas un veselības datu apstrādi, proti, tiešsaistes skolvadības sistēmā www.e-klase.lv (turpmāk – *e-klase*) nosūtot ziņu adresātu sarakstam², informējot par Datu subjekta veselības stāvokli, atklājot tā identitāti, tādējādi, nododot trešajām personām (Skolas izglītojamo vecākiem) Datu subjekta personas (vārdu, uzvārdu) un veselības (informāciju par veselības stāvokli ([..]) (turpmāk – [..])) datu saturošu informāciju.

[2] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Vispārīgā datu aizsardzības regula³ (turpmāk – VDAR), Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – FPDAL) un citi normatīvie akti, savukārt DVI kompetenci, uzdevumus un pilnvaras nosaka VDAR 55., 57. un 58.pants un FPDAL 4. un 5.pants.

Pamatojoties uz DVI rīcībā esošo informāciju, saskaņā ar VDAR 57.panta 1.punkta “a” un “f” apakšpunktu un FPDAL 4.panta pirmās daļas 1.punktu, DVI uzsāka pārbaudi par Datu subjekta personas datu apstrādes atbilstību VDAR (lieta Nr.[..](turpmāk – Lieta)).

FPDAL 15.panta pirmā daļa nosaka, ka pārbaude ietver visu veidu darbības, ko DVI veic, lai noskaidrotu datu apstrādes atbilstību VDAR un citām normatīvo aktu prasībām, tostarp veic datu apstrādes vietas apmeklēšanu, informācijas iegūšanu, izmantojot visas tiesiskās metodes, kā arī citas nepieciešamās darbības.

Saskaņā ar FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punktu DVI ir tiesības savas kompetences ietvaros pieprasīt un bez maksas noteiktajā apjomā un formā saņemt no privātpersonām, valsts pārvaldes institūcijām un amatpersonām pārbaudei nepieciešamo informāciju, dokumentus vai to kopijas un citus materiālus, tostarp ierobežotas pieejamības informāciju. Savukārt VDAR

¹ DVI reģistrēts 2021.gada 9.aprīlī ar Nr. [..]

² 2021.gada 2.aprīļa Skolas [..] elektroniskā pasta vēstulē

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regulas Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

31.pants nosaka, ka pārzinis un apstrādātājs un attiecīgā gadījumā pārziņa vai apstrādātāja pārstāvis pēc pieprasījuma sadarbojas ar uzraudzības iestādi (DVI) tās uzdevumu izpildē.

Atbilstoši Administratīvā procesa likumam (turpmāk – APL) 14.¹pantam iestāde un tiesa, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus [..]. APL 61.pants nosaka, ka administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības izteikt savu viedokli jebkurā procesa stadijā [..]. Lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā,⁴ Administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi⁵.

[3] Pārbaudes ietvaros DVI vērsās pie Skolas⁶ un Aizputes novada domes (turpmāk – Dome)⁷ aicinot sniegt pārbaudei nepieciešamo informāciju, un Skola⁸ un Dome⁹, atsaucoties DVI aicinājumiem, ir iesnieguši DVI savus paskaidrojumus Lietā.

[4] Pārbaudes gaitā par Skolas veikto Datu subjekta personas datu apstrādi *e-klase*, konstatēts un secināts turpmāk minētais.

No Skolas paskaidrojuma izriet, ka Datu subjekts 2021.gada 2.aprīlī telefoniski informēja Skolas [..] par saņemto [..] pozitīvo testa rezultātu. Datu subjekts bija satraukta un apzinājās situācijas bīstamību, līdz ar to lūdza ziņot izglītojamo vecākus par situācijas nopietnību, jo viņa tikās ar visiem 1.-4.klašu izglītojamajiem, pirmsskolas izglītības programmas izglītojamajiem, kā arī tehniskajiem darbiniekiem. Pēc zvana saņemšanas no Datu subjekta, [..] nekavējoties par izveidojušos situāciju informēja Slimību profilakses un kontroles centru (turpmāk – SPKC). Pēc SPKC ieteikuma Skolas administrācija, Domes priekšsēdētājs un Izglītības nodaļas vadītājs pieņēma ārkārtas situācijas lēmumu un slēgt abas pirmsskolas izglītības grupas, pāriet uz attālināto mācību organizāciju un veikt ārkārtas testēšanu 1.-4.klašu un pirmsskolas izglītības programmas izglītojamajiem, kā arī visiem Skolas darbiniekiem, par Datu subjekta saslīmšanu informēt personas, kuras bija apdraudētas.

Datu subjekta amata pienākumos ietilpst sniegt palīdzību Skolas izglītojamo veselības aprūpē, kā arī organizēt izglītojamo veselību ēdināšanu un piedalīties ēdienkaršu sastādīšanā. Tādējādi Datu subjekts, pildot savus pienākumus ir apmeklējis Skolas virtuvi ēdiena gatavošanas laikā, pārbaudīja ēdiena atbilstību un kvalitāti, bija kontaktā ar gandrīz visiem Skolas izglītojamajiem. Pēc saslīmšanas ar [..], Datu subjekts nevarēja nosaukt precīzu kontaktpersonu skaitu un viņu vārdus un uzvārdus. Izglītības apguves process Skolā tika pārtraukts un Skolā tika veikta testēšana, kā arī visām kontaktpersonām bija jānovēro savs veselības stāvoklis. Turklāt izglītojamo vecākiem bija jāveic pārrunas ar bērniem, lai noskaidrotu, vai viņi kontaktējās ar Datu subjektu un vai šādā gadījumā nav jāveic bērnu veselības stāvokļa izmaiņas.

Skolā informācija par visiem ārkārtas lēmumiem tiek paziņota izglītojamo vecākiem *e-klasē*. Par SPKC ieteikumu [..] informēja Datu subjektu un informēja, ka ziņos *e-klase* visiem pirmsskolas, 1.-4.klašu izglītojamajiem un viņu vecākiem, Skolas darbiniekiem, lai kontaktējušās personas būtu lietas kursā par situācijas nopietnību un varētu novērot savu vai savu bērnu veselības stāvokli. Skola informē, ka no Datu subjekta iebildumi netika saņemti.

Skola norādīja, ka atklāt identitāti var izņēmuma kārtā, ja tam ir skaidrs pamatojums, piemēram, ir augsts risks citas personas dzīvībai un veselībai. Tā kā saslīmšana notika Skolā, kontaktpersonu skaits nebija zināms un rīkoties vajadzēja nekavējoties, tika pieņemts lēmums informēt izglītojamo vecākus, izmantojot *e-klase*. Datu subjekts sarunā tika informēts, ka šāds ieraksts tiks veikts *e-klase*. Ierakstā bija norādīta Datu subjekta identitāte. Atklājot inficētās personas identitāti, datu pārzinis pamatojās uz VDAR 6.panta 1.punkta “c” un “f” apakšpunktu¹⁰,

⁴ APL 62.panta pirmā daļa

⁵ APL 161.panta pirmā daļa

⁶ DVI 2021.gada 16.aprīļa vēstule Nr.[..]

⁷ DVI 2021.gada 15.maija vēstule Nr. [..]

⁸ Skolas 2021.gada 12.maija vēstule Nr. [..]

⁹ Domes 2021.gada 4.jūnija vēstule Nr. [..]

¹⁰ Apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu, kā arī apstrāde ir vajadzīga pārziņa

konkrētajā gadījumā pārziņa juridiskais pienākums ir epidemioloģiskās drošības jomā, kā arī pārzinim bija jāievēro izglītojamo un Skolas darbinieku likumiskās intereses. Papildus tika ņemti vērā šādi VDAR 5.pantā noteiktie principi:

1) nolūka ierobežošanas princips (5.panta 1.punkta “b” apakšpunkts), jo datu atklāšanas nolūkam jābūt konkrētam, skaidram un legītimam – inficēšanās ar [...] atklāšana un ierobežošana;

2) datu minimizēšanas princips (5.panta 1.punkta “c” apakšpunkts), jo drīkst atklāt tikai tādu informācijas apjomu, kāds nepieciešams datu apstrādes nolūka sasniegšanai. Konkrētajā gadījumā vajadzēja identificēt Datu subjektu, lai vecāki saprastu, vai viņu bērns ir vai nav kontaktpersonu, kā arī spētu sekot līdzi bērna un savam veselības stāvoklim un rezultātā nepārkāptu epidemioloģiskās drošības prasības Lieldienās;

3) precizitātes princips (5.panta 1.punkta “d” apakšpunkts), jo atklātai informācijai ir jābūt faktiskai un precīzai – inficētais bija kontaktējies ar skolēniem un citiem darbiniekiem, bet nevarēja nosaukt precīzu kontaktpersonu skaitu, līdz ar to bija jāinformē visi.

Vienlaikus Skola informēja, ka Skolas interneta vietnē tika ievietots paziņojums par Skolas darbinieka saslimstību, neminot personu identificējošu informāciju, kā arī saziņā ar žurnālistiem tika minēts tikai saslimšanas fakts, neatklājot personas identitāti.

No Skolas vēstules konstatējams, ka Datu subjekta personas un veselības dati nosūtīti pirmsskolas izglītības grupu izglītojamo vecākiem (131), 1.-4.klašu izglītojamajiem un viņu vecākiem (489) un Skolas darbiniekiem (62).

No Skolas Vēstulē minētā, konstatējams, ka pārzinis Datu subjekta personas datu apstrādei konkrētajā gadījumā ir Skola.

[5] Izvērtējot Domes privātuma politiku¹¹ un tajā pieejamo informāciju, DVI konstatēja, ka saskaņā ar Domes privātuma politika attiecas uz Domes, tās struktūrvienību un izveidoto iestāžu veikto personas datu apstrādi. Savukārt, saskaņā ar Domes privātuma politikas 3.5.apakšpunktu par personas datu pārzini ir uzskatāma Dome. Saskaņā ar Skolas nolikuma¹² 1.punktu, Skola ir Domes dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde, kura īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības programmas, audzināšanas darba programmu un interešu izglītības programmas. Ņemot vērā minēto, kopsakarā ar Vēstulē norādīto, DVI nevarēja viennozīmīgi konstatēt, kas ir Datu subjekta pārzinis konkrētajā gadījumā un lūdza sniegt papildus informāciju par Datu subjekta personas datu apstrādi konkrētajā gadījumā, informējot DVI, kas ir pārzinis, kā arī paskaidrojot, vai ar Domi bija saskaņota Datu subjekta identitātes atklāšana, informējot potenciālās kontaktpersonas par nepieciešamību novērot savu vai bērnu veselības stāvokli, kā arī uz kāda normatīvā akta pamata [...] informāciju par Datu subjektu nodeva pirmsskolas izglītības iestādes vecākiem, ievērojot, ka Skola neīsteno pirmsskolas izglītības programmu.

[6] Saskaņā ar Domes vēstulē norādīto, Dome Skolai deva uzdevumu informēt iesaistītās personas par radušos ārkārtas situāciju, lai pasargātu bērnus un Aizputes sabiedrību no [...] izplatīšanās. Dome nelūdza [...] atklāt Datu subjekta personas datus, tai skaitā īpašu kategoriju personas datus. Līdz ar to Dome secināja, ka Skolas [...] patvaļīgi veikusi datu apstrādi to nesaskaņojot ar Domi.

Attiecībā uz Datu subjekta personas datu nodošanu pirmsskolas izglītības iestādes izglītojamo vecākiem, Dome norādīja, ka Dome nav paredzējusi šo personas datu apstrādi. Šis uzskatāms par personas datu apstrādes incidentu aiz neuzmanības. Pēc radušās situācijas apzināšanas pārzinis ir reģistrējis šo datu incidentu iekšējā datu aizsardzības incidentu žurnālā un informējis par datu aizsardzību atbildīgo personu, kā arī Datu subjektu par radušos situāciju. Dome sasauca Incidentu izmeklēšanas komisiju, kas veic pasākumus Incidenta rašanās iemesla novēršanai un radīto kaitīgo seku mazināšanai.

Pārzinis ir veicis turpmākus pasākumus, ar ko nodrošina, lai, visticamāk, vairs nevarētu iestāties Incidentā konstatētais augstais risks attiecībā uz datu subjektu tiesībām un brīvībām, tas ir veicis pārrunas ar [...] par datu apstrādes noteikumiem.

vai trešās personas legītimo interešu ievērošanai [...]

¹¹ <https://www.aizputesnovads.lv/privatuma-politika>

¹² <https://> [...]

[6] Saskaņā ar VDAR 1.panta 2.punktu, VDAR mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši to tiesības uz fiziskās personas datu aizsardzību.

Informācija par personas veselību ir privātās dzīves elements¹³. Gan saskaņā ar Satversmes 96.pantu, gan Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 8.pantu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību ir personas pamattiesības un tās ir aizsargājamas. Proti, personas privātā dzīve ir jāaizsargā no jebkādas trešo personu iejaukšanās, ja vien iejaukšanās nav paredzēta likumā, tai ir leģitīms mērķis un tā ir samērīga.

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1., 2. un 15.punktu “personas dati” ir jebkura” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu¹⁴ fizisku personu (“datu subjekts”), “veselības dati” ir personas dati, kas saistīti ar fiziskas personas fizisko vai garīgo veselību, tostarp veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un kas atspoguļo informāciju par tās veselības stāvokli, savukārt “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana. Pamatojoties uz minēto, Datu subjekta vārds, uzvārds, ieņemamais amats ir atzīstami par personas datiem, informācija par veselības stāvokli (saslimšana ar [..]) ir atzīstama par veselības datiem, savukārt šo datu izpaušana, tos nosūtīt *e-klasē* ir atzīstama par apstrādi VDAR 4.panta 2.punkta izpratnē.

Saskaņā ar VDAR 4.panta 7.punktu par personas datu apstrādi ir atbildīgs pārzinis¹⁵. Konkrētajā gadījumā, ievērojot Domes vēstulē sniegto informāciju kopsakarā ar Domes privātuma politiku, konstatējams, ka pārzinis Datu subjekta datiem ir Dome, savukārt attiecībā uz darbībām, ko pārziņa (Domes) pārraudzībā esoša iestāde (Skola) ir veikusi citiem nolūkiem, nevis, pildot pārziņa (Domes) norādījumus, tad par pārzini ir uzskatāma pārziņa pārraudzībā esoša iestāde (Skola). Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka konkrētajā gadījumā Datu subjekta personas un veselības datu apstrādei, par pārzini ir uzskatāma Skola.

Fizisko personu datu apstrādes tiesiskumu un likumību nodrošina šādi priekšnoteikumi: jāpastāv tiesiskajam pamatam personas datu apstrādei (VDAR 6.panta 1.punkts, 9.panta 1.punkts) un pārzinim jānodrošina godprātīga un likumīga personas datu apstrāde, ievērojot personas datu apstrādes pamatprincipus (VDAR 5.pants).

No iepriekš minētā izriet, ka, lai atzītu kāda pārziņa veikto personas datu apstrādi par tiesisku un pamatotu, tai jāatbilst visiem datu apstrādes tiesiskuma nodrošinošiem kritērijiem, proti, jāatbilst datu apstrādes pamatprincipiem, jāpastāv precīziem, konkrēti formulētiem un likumīgiem mērķiem un tiesiskajam pamatam datu apstrādei¹⁶. Ja trūkst kaut viena obligātā datu apstrādes priekšnoteikuma, tā nevar tikt atzīta par likumīgu un pamatotu.

Saskaņā ar VDAR 6.panta nosacījumiem, personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no šajā pantā minētajiem pamatojumiem –

¹³ sal. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2008.gada 4.decembra sprieduma lietā „S. un Marper pret Apvienoto Karalisti” 66.punkts

¹⁴ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem;

¹⁵ fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [..]

¹⁶ Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 13. maija spriedums lietā Google Spain, C-131/12, ECLI:EU:C:2014:317, 71. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra. Pieejams: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=8BA9D87324CECD8891971AAE7F15EC33?text=&docid=152065&pageIndex=0&doclang=lv&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7937717>; Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 13. maija spriedums lietā C-131/12, 71.–72. punkts; Eiropas Savienības Tiesas 2011. gada 24. novembra spriedums apvienotajās lietās C-468/10 un 469/10, 26. punkts. Pieejams: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=115205&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7954161>; Eiropas Savienības Tiesas 2003. gada 20. maija spriedums lietā C-465/00 65. – 67. punkts. Pieejams: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=48330&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7955203>

piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Savukārt VDAR 9.panta 1.punkts noteic, ka ir aizliegta tādu personas datu apstrāde, kas atklāj rases vai etnisko piederību, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai dalību arodbiedrībās, un ģenētisko datu, biometrisko datu, lai veiktu fiziskas personas unikālu identifikāciju, veselības datu vai datu par fiziskas personas dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju apstrāde, izņemot, šā panta 2.punktā minētus gadījumus.

Lai aizsargātu datu subjekta (personas, kuras dati tiek apstrādāti) intereses, atbilstoši VDAR 5.pantam pārzinim personas datu apstrādē ir jānodrošina noteiktu principu ievērošana. Saskaņā ar šiem principiem veiktajai/plānotajai apstrādei jābūt atbilstošam tiesiskajam pamatam (VDAR 5.panta “a” apakšpunkts) un personas datu apstrādi drīkst veikt tikai tādā apmērā, kā nepieciešams (VDAR 5.panta “b” un “c” apakšpunkts) mērķa sasniegšanai. Tātad viens no personas datu aizsardzības pamatprincipiem ir minimalitātes princips. Proti, datu apstrāde ir atļauta gadījumā, ja nepieciešams aizsargāt tiesiski nozīmīgas intereses un tikai tādā apmērā, kāds nepieciešams mērķa sasniegšanai: 1) ja šādai rīcībai ir tiesisks un godprātīgs mērķis; 2) ja šo mērķi ir iespējams sasniegt ar konkrēto personas datu apstrādi; 3) ja ieguvums no mērķa sasniegšanas ir lielāks nekā datu subjektam personas datu apstrādes rezultātā radītais aizskārumis; 4) ja personas dati tiek apstrādāti mērķim atbilstošā apjomā; 5) ja mērķi nav iespējams sasniegt citiem, mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Personas datus jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus (“integritāte un konfidencialitāte”) (VDAR 5.panta “f” apakšpunkts). Tātad šī principa pārkāpšana attiecībā uz saslimušo personu var radīt risku šīs personas tiesībām, interesēm un brīvībām, kā arī veicināt šīs personas sociālo stigmatizēšanu un diskrimināciju.

Ministru kabineta 2020.gada 9.jūnija noteikumu Nr.360 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi [...] infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr.360)¹⁷ 8.nodaļā ir atrunāta kārtība, kādā tiek noteiktas ar [...] inficēto personu kontaktpersonas. Noteikumu Nr.360 46.¹ punktā ir noteikta kārtība, kādā kontaktpersonas nosaka izglītības iestādē, proti, ja no darbinieka tiek saņemta informācija par saslimšanu ar [...], darba devējs nekavējoties sazinās ar centru un darba devējs atbilstoši SPKC sniegtajiem kritērijiem nosaka kontaktpersonas un informē tās par nepieciešamību ievērot mājas karantīnu un pienākumu sazināties ar ģimenes ārstu, lai veiktu kontaktpersonas medicīnisko novērošanu. Darba devējs sagatavo kontaktpersonu sarakstu, norādot vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietas adresi un datumu, kad bijis pēdējais kontakts ar inficēto personu kolektīvā, un vienas dienas laikā nosūta SPKC, kurš pārbauda tā atbilstību kontaktpersonu noteikšanas kritērijiem un iesniedz sarakstu Nacionālajā veselības dienestā ievadei vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā ģimenes ārstu un kontaktpersonu informēšanai.

No minētā izriet, ka darba devējs pēc SPKC norādījumiem, bija tiesības veikt noteikta veida personas datu apstrādi. Proti, informēt personu, ka tā ir kontaktpersona un tādējādi nepieciešams atrasties mājas karantīnā un jānovēro veselības stāvoklis. Vienlaikus, apzinot kontaktpersonas, ir būtisks tieši paša notikuma – kontakts ar [...] inficētu personu – fakts, nevis Datu subjekta personas dati. Tādējādi secināms, ka konkrētajā gadījumā Skola, kā darba devējs, pārsniedza normatīvajos aktos noteiktās tiesības un kontaktpersonu informēšanas ietvaros ir apstrādājusi personas datus tādā apjomā, kāds nebija nepieciešams datu apstrādes nolūka sasniegšanai. Skolai pēc informācijas saņemšanas, ievērojot Datu subjekta amata specifiku, bija jāinformē iespējamās kontaktpersonas par nepieciešamību novērot savu vai savu bērnu veselības stāvokli. Informēšanas par nepieciešamību veikt veselības stāvokļa novērošanu nolūkos nav nepieciešama trešās personas datu apstrāde, proti, informācijas sniegšana par [...] slimnieku. Līdz ar to konstatējams, ka lēmumā izskatāmajā datu apstrādes gadījumā konstatējams VDAR 5.panta 1.punkta “a”, “b”, “c” un “f” apakšpunkta pārkāpums.

DVI neapstrīd, ka Skolai kā darba devējam bija jāinformē Skolas darbiniekus un izglītojamos un viņu vecākus par vienam Skolas darbiniekam apstiprināto saslimšanu ar [...], taču

¹⁷ Redakcijā, kas bija spēkā Datu subjekta personas un veselības datu apstrādes brīdī *e-klase* (2021.gada 2.aprīlis)

šo mērķi Skola varēja sasniegt, izvairoties no Datu subjekta identitātes atklāšanas. DVI ieskatā, informācija par darba vides faktoriem, kuri rada vai var radīt risku personu drošībai un veselībai var būt nodota (izpausta) tādā apjomā, kas ir nepieciešams mērķa sasniegšanai. Personas datu aizsardzībai nav jābūt šķērslim, kas kavētu efektīvu cīņu ar slimību izplatību, bet gan novērstu nepamatotu un nesamērīgu informāciju izplatīšanu par konkrētām saslimušām personām vai personām, kuras atrodas riska grupā. Ir svarīgi, lai attiecīgā informācija tiktu izmantota, lai veiktu konkrētos pasākumus personu veselības jomā. Savukārt tādas informācijas izplatīšana, kas ļauj identificēt personu, var veicināt diskrimināciju un radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, kā arī nelabvēlīgi ietekmēt to ekonomisko un sociālo stāvokli.

Attiecībā uz Skolas norādīto Datu subjekta personas un veselības datu apstrādes tiesisko pamatu VDAR 6.panta 1.punkta "c" un "f" apakšpunkts, DVI konstatē un norāda turpmāko.

VDAR 6.panta 1.punkta "c" apakšpunktā (apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu) minētais attiecas uz situācijām, kad apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz Skolu attiecināmu juridisko pienākumu. Konkrētajā gadījumā Skolai, saskaņā ar Noteikumu Nr.360 prasībām bija jāapzina Datu subjekta kontaktpersonas un jāinformē par turpmākajām darbībām, tomēr Noteikumos Nr.360 nav noteikts Skolas pienākums atklāt Datu subjekta identitāti.

Savukārt VDAR 6.panta 1.punkta "f" apakšpunktā (apstrāde ir vajadzīga pārziņa vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai, izņemot, ja datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības, kurām nepieciešama personas datu aizsardzība, ir svarīgākas par šādām interesēm) minētais attiecas uz situācijām, kad personas datu apstrāde ir jāveic citu personu tiesību ievērošanai, vienlaikus šādā gadījumā datu apstrāde ir aizliegta, ja datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības ir svarīgākas.

DVI vērs uzmanību, ja apstrāde ietver īpašas personas datu kategorijas, pārzinim ir pienākums nodrošināt atbilstību arī kādam no VDAR 9.panta 2.punktā norādītajiem tiesiskajiem pamatiem. VDAR 51.-54.apsvērumi skaidro, ka personas datiem, kas pēc savas būtības ir īpaši sensitīvi saistībā ar pamattiesībām un brīvībām, pienākas īpaša aizsardzība, jo to apstrādes konteksts varētu radīt nopietnu risku pamattiesībām un brīvībām. [...] Šādi personas dati nebūtu jāapstrādā, ja vien apstrāde nav atļauta konkrētos, VDAR precizētos gadījumos, ņemot vērā, ka dalībvalstu tiesību aktos var būt paredzēti konkrēti noteikumi par datu aizsardzību, lai pieņemtu šīs regulas noteikumu piemērošanu juridisku pienākumu izpildei vai sabiedrības interesēs veiktu uzdevumu izpildei, vai pārzinim likumīgi piešķirto oficiālo pilnvaru īstenošanai[.]Atkāpties no aizlieguma apstrādāt īpašu kategoriju personas datus būtu jāatļauj arī tad, ja tas paredzēts Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos un ja ir paredzētas atbilstošas garantijas personas datu un citu pamattiesību aizsardzībai, ja to darīt ir sabiedrības interesēs, jo īpaši personas datu apstrāde nodarbinātības tiesību aktu, sociālās aizsardzības tiesību aktu jomā, tostarp attiecībā uz pensijām un veselības drošības, uzraudzības un brīdināšanas nolūkos, lipīgu infekcijas slimību un citu nopietnu veselības apdraudējumu profilaksei vai kontrolei. Šādu atkāpi var veikt ar veselību saistītos nolūkos, tostarp sabiedrības veselības un veselības aprūpes pakalpojumu pārvaldības nolūkos, jo īpaši, lai nodrošinātu pabalstu un veselības apdrošināšanas sistēmas pakalpojumu pieprasīšanai izmantoto procedūru kvalitāti un izmaksu lietderību vai lai veiktu arhivēšanu sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos vai statistikas nolūkos. [...] Īpašu kategoriju personas datu apstrāde bez datu subjekta piekrišanas var būt nepieciešama sabiedrības interešu dēļ sabiedrības veselības jomās. Uz šādu apstrādi būtu jāattiecas atbilstošiem un konkrētiem pasākumiem fizisku personu tiesību un brīvību aizsardzībai.

Konkrētajā gadījuma Skolai, kā darba devējam, bija tiesības apstrādāt Datu subjekta personas un veselības datus, lai identificētu potenciālo kontaktpersonu loku un aizsargātu (īstenotu) šo personu vitālās intereses. Vienlaikus, atkārtotot iepriekš minēto, šajā gadījumā ir svarīgs notikums (ar [...] inficējies Skolas darbinieks), nevis konkrēta darbinieka personība.

Lai VDAR 9.panta 2.punkta "i" apakšpunkts (apstrāde ir vajadzīga sabiedrības interešu dēļ sabiedrības veselības jomā, piemēram, aizsardzībai pret nopietniem pārrobežu draudiem veselībai vai augstu kvalitātes un drošības standartu nodrošināšanai, cita starpā zālēm vai medicīniskām ierīcēm, pamatojoties uz Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas paredz

atbilstošus un konkrētus pasākumus datu subjekta tiesību un brīvību, jo īpaši dienesta noslēpuma, aizsardzībai) būtu tiesiskais pamats personas datu apstrādei ir jāidentificē vai Skola personas datus apstrādāja pamatojoties uz dalībvalsts tiesību aktiem, kas paredz atbilstošus un konkrētus pasākumus datu subjekta tiesību un brīvību, aizsardzībai. DVI secina, ka normatīvie akti konkrētajā gadījumā noteica, ka darba devējam bija jāinformē kontaktpersonas un kontaktpersonu saraksts jāiesniedz SPKC. Skolas skaidrojums nav pamatots ar normatīvajiem aktiem, bet gan Skolas uzskatu, ka Datu subjekta personas datu atklāšana palīdzēs noteikt maksimāli precīzāku kontaktpersonu loku. Vienlaikus no lietas materiāliem konstatējams, ka Datu subjekta personas un veselības dati atklāti kopsummā 682 personām, proti ikvienam, kurš iespējams bija saskarsmē ar Datu subjektu, nevērtējot šādas iespējamības varbūtību. Līdz ar to šajā gadījumā nebija nepieciešamības informēt skolēnu vecākus par konkrētu personu, kura ir saslimusi, jo personai varēja būt kontakts ar jebkuru skolēnu, kā arī skolas rīcība – slēdzot skolu un veicot visu skolēnu pārbaudi, norādīja uz to, ka par konkrētas personas kontaktpersonām tika uzskaitīti visi skolēni. Līdz ar to, sasniegto rezultātu neietekmētu konkrētas personas identitātes neizpaušana, un proti, to pašu rezultātu varēja sasniegt informējot, ka ir saslimis Skolas darbinieks, kuram bija kontakts ar visiem skolēniem un nenosaukt konkrētas personas vārdu un uzvārdu. Ņemot vērā iepriekš minēto, DVI secina, ka Skolas veiktā datu apstrāde nebija vajadzīga sabiedrības interešu dēļ sabiedrības veselības jomā, pamatojoties uz Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas paredz atbilstošus un konkrētus pasākumus datu subjekta tiesību un brīvību aizsardzībai, līdz ar to Skolas veiktajai Datu subjekta personas datu apstrādei nav piemērojams VDAR 9.panta 2.punkta “i” apakšpunkts.

Izvērtējot Lietā esošo informāciju, DVI konstatē, ka Skola Datu subjekta personas, t.sk. īpašu kategoriju, datus apstrādāja bez VDAR 6.panta 1.punktā un 9.panta 2.punktā ietvertajiem pamatojumiem personas datu apstrādei, neievērojot VDAR 5.panta 1.punkta “a”, “b”, “c” un “f” apakšpunktā noteiktos principus. Skolas minētie argumenti par nepieciešamību apstrādāt Datu subjekta datus nav pamatojami ar VDAR 6.panta 1.punkta “c” un “f” apakšpunktu un 9.panta 2.punkta “i” apakšpunktu, jo, saņemot ziņas par ar [...] inficējušos personu, Skolai ir pienākums veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu turpmāku [...] neizplatīšanos, kuru īstenošanai nav nepieciešams atklāt informāciju par personu, kas ir inficējusies ar [...].

Ievērojot minēto, DVI konstatē, ka Lietas ietvaros iegūtās informācijas kopums ļauj secināt, ka Skola ir veikusi Datu subjekta personas un veselības datu apstrādi, neatbilstoši VDAR 5.panta 1.punkta “a”, “c” un apakšpunktam un bez VDAR 6.panta 1.punktā un 9.panta 2.punktā noteiktā tiesiska pamata.

Pamatojoties uz šajā vēstulē izklāstīto, DVI informē, ka DVI ir veikusi pārbaudi par šajā lēmumā minēto Skolas rīcības atbilstību VDAR prasībām un pārbaude ir pabeigta, konstatējot iepriekš minētos VDAR pārkāpumus.

DVI savā darbībā īsteno principu “Konsultē vispirms”¹⁸, kas paredz, ka DVI darbībai primāri ir preventīva, nevis sodīšanas funkcija, līdz ar to, tās primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārziņa veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

APL 66.panta 1.daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

¹⁸ DVI 2017.gada 15.jūnijā parakstīja sadarbības memorandu par “Konsultē vispirms” principa iedzīvināšanu, veicinot valsts pārvaldes iestāžu uz klientu orientētu darbību

DVI vērš uzmanību, ka [...] pandēmijas laikā ikviens sabiedrības loceklis ir aicināts novērot savu veselības stāvokli, turklāt vecākiem pienākums aprūpēt par savu bērnu izriet no Civillikuma 177.panta ceturtās daļas, līdz ar to vecākiem bērna veselības stāvoklis ir jānovēro jebkurā gadījumā, neatkarīgi no [...] pandēmijas.

Konkrētajā gadījumā Skolai, ievērojot Datu subjekta amata specifiku, lai panāktu mērķi – informēt par nepieciešamību darbiniekiem un izglītojamo vecākiem pievērst pastiprinātu uzmanību savai vai savu bērnu veselībai – pietiktu ar nepieciešamību informēt par gadījumu kā tādu, nenorādot personu identificējošus datus. Vienlaikus konstatējams, ka konkrētajā gadījumā informācija par Datu subjektu ir nosūtīta 682 adresātiem, proti, visas iespējamās kontaktpersonas ir informētas par nepieciešamību novērot savu vai savu bērnu veselības stāvokli.

VDAR 58.panta 2.punkta “b” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti VDAR noteikumi, savukārt, “d” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar VDAR noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, DVI, ņemot vērā pārkāpuma būtību, smagumu, apstrādātos personas datus, tajā skaitā īpašas kategorijas datus, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “b” un “d” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, **DVI nolemj:**

1. izteikt rājienu Skolai;

2. turpmākā Skolas darbībā nodrošināt personas datu aizsardzības prasības, ievērojot pārziņa sniegtos norādījumus personas datu apstrādē.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2018.gada 5.marta lēmumu Nr.307 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc RSU ambulance juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

[..]